

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Problematyka związana z kongestią, zanieczyszczeniem środowiska naturalnego oraz rosnącą liczbą wypadków drogowych w wyniku dostaw towarów do miasta, stanowi ważną i zawsze aktualną kwestię logistyki miejskiej. Rozwój rynku e-commerce oraz zwiększające się wymagania klientów w tym zakresie spotęgował te problemy. Zagadnienia dostaw ostatniej mili i organizacji zwrotów są podejmowane w różnych artykułach naukowych, ale zazwyczaj w wąskim wymiarze. Badania nawiązujące do omawianej kwestii mają zazwyczaj charakter fragmentaryczny, dotyczą pojedynczego miasta i skupiają się najczęściej na ograniczonej grupie interesariuszy. Tymczasem minimalizowanie negatywnych skutków związanych z organizacją dostaw ostatniej mili na rynku e-commerce dotyczy szerokiego spektrum interesariuszy (e-klientów, serwisów e-handlowych, przedsiębiorstw transportowych (zwłaszcza KEP), samorządów lokalnych, mieszkańców), co zostało podkreślone w wielu projektach unijnych. Brakuje jednak badań naukowych, które wskazywałyby na narzędzia, które mogą prowadzić do zmiany preferencji w zakresie badania preferencji interesariuszy logistyki miejskiej ostatniej mili i zwrotów na rynku e-commerce oraz możliwości zmiany tych preferencji na bardziej zrównoważone (uwzględniając aspekty ekologiczne, ekonomiczne i społeczne). **Wskazane zagadnienia identyfikują lukę literaturową i badawczą** oraz stanowią główne przesłanki do podjęcia badań uwzględniających perspektywę różnych interesariuszy oraz identyfikujących instrumenty, które mogą prowadzić do zmiany preferencji w zakresie organizacji dostaw ostatniej mili w miastach wojewódzkich. **Celem naukowym projektu** jest zatem conceptualizacja modelu zrównoważonej logistyki miejskiej ostatniej mili i organizacji zwrotów na rynku e-commerce, uwzględniająca perspektywę wszystkich grup interesariuszy. Model będzie uwzględniał metody i narzędzia motywujące do zmiany preferencji interesariuszy w zakresie dostaw ostatniej mili i zwrotów towarów, tak by były one organizowane w sposób zrównoważony (ekologicznie, społecznie i ekonomicznie). **Celem poznawczym projektu** jest analiza preferencji różnych grup interesariuszy w zakresie dostaw ostatniej mili i zwrotów towarów oraz identyfikacja czynników, które mogą ich motywować do wyborów zrównoważonych w zakresie ostatniej mili i zwrotów towarów. Natomiast **celem metodycznym** jest opracowanie narzędzia z wykorzystaniem analizy con-joint do badania preferencji różnych grup interesariuszy i możliwości ich zmiany w zakresie dostaw ostatniej mili i zwrotów towarów, tak by były one organizowane w sposób zrównoważony. Zaproponowane badania wpisują się w **badania podstawowe**, a ich celem jest wzrost wiedzy na temat zrównoważonej logistyki miejskiej na rynku e-commerce uzyskanej w wyniku kompromisu oraz zmiany preferencji różnych grup interesariuszy. Badania przyczynią się również do rozwoju wiedzy metodologicznej w zakresie metod i narzędzi umożliwiających analizę czynników umożliwiających zmianę preferencji interesariuszy w zakresie dostaw ostatniej mili i zwrotu towarów, tak by były one organizowane w sposób zrównoważony (ekologicznie, społecznie i ekonomicznie). Kroki badawcze obejmować będą kolejno: badanie przeprowadzone techniką CAWI (**standaryzowanego internetowego wywiadu wspomaganego komputerowo**) wśród klientów dokonujących zakupów w Internecie, wykorzystanie **standaryzowanego wywiadu skategoryzowanego** wśród samorządów lokalnych, przedstawicieli największych serwisów e-handlowych, oraz przedstawicieli przedsiębiorstw KEP oraz przeprowadzenie **panelu eksperckiego** wśród zagranicznych i polskich ekspertów (przedstawiciele środowiska naukowego ze Szwecji, Holandii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Brazylii i z Polski) z udziałem wybranych interesariuszy logistyki miejskiej ostatniej mili. Wnioski sformułowane na ich podstawie będą miały charakter teoriiotwórczy i przyczynią się do rozwoju teorii zarządzania, wpisując się w nurt badań nad zrównoważoną logistyką miejską. **Potrzeba i nowatorski charakter badań** wynika z kilku powodów. Po pierwsze zarówno w projektach unijnych, jak i w zagranicznym ani w polskim piśmiennictwie nie podjęto rozważań i badań związanych z kompleksowym podejściem, obejmującym perspektywę wszystkich grup interesariuszy, do problemu ostatniej mili i organizacji zwrotów towarów na rynku e-commerce. Po drugie do tej pory nie zostały podjęte badania identyfikujące czynniki motywujące interesariuszy ostatniej mili na rynku e-commerce do zmiany swoich preferencji w zakresie dostaw i zwrotów towarów zakupionych w Internecie na bardziej zrównoważone (uwzględniające aspekty środowiskowe, ekonomiczne i społeczne). Ponadto opracowane w ramach badań narzędzia zostaną zastosowane w Brazylii co pozwoli porównać preferencje interesariuszy funkcjonujących w różnych środowiskach społeczno-ekonomicznych. Tym samym narzędzia badawcze będą mogły być wykorzystane również przez innych badaczy oraz samorządy lokalne. Po czwarte, proponowane badania mają interdyscyplinarny charakter i wpisują się we współczesne nurty badawcze dotyczące zrównoważonego rozwoju i logistyki miejskiej.